

EXPUNERE DE MOTIVE

I. SCOPUL PROPUNERII LEGISLATIVE

Actuala propunere legislativă vizează îmbunătățirea legislației cu scopul de a susține părinții divorțați în interesul superior al copilului prin facilitarea cooperării între părinți, profesioniști și autorități publice.

Concret, propunerea legislativă are ca obiect de reglementare **completarea legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor** cu dispoziții care să prevadă **protecția copilului cu părinți divorțați** prin:

1. *asistența psihologică a copilului cu părinți divorțați în cabinetele școlare ori în unitățile medicale de stat și*
2. *posibilitatea părinților de a beneficia de educație parentală post-divorț oferită prin intermediul serviciilor de asistență socială prin campanii de informare sau în timpul anchetei psiho-sociale.*

II. SITUAȚIA ACTUALĂ

Cercetările și studiile de specialitate evidențiază faptul că **divorțul părinților reprezintă un important factor de stres pentru copiii implicați** în acest fenomen. De asemenea, cercetările relevă că **experiențele stresante din copilărie pot avea efecte de durată** asupra:

- sănătății,
- reactivității fiziologice la stres și
- vulnerabilității la boli legate de stres.

Există studii care constată că adulții tineri proveniți din familii divorțate care au avut sentimente foarte negative despre divorțul părinților lor au întâmpinat **probleme mai mari legate de integrarea socială** și au înregistrat în fișele medicale **mai multe boli** decât cei care au avut sentimente mai pozitive cu privire la divorț.

În România sunt implicați anual în procese de divorț între 20.000 – 30.000 de copii, după cum arată statistica INS anexată. Ținând cont că anual se nasc 250.000 de copii, rezultă că procesul celor implicați în divorțuri se apropie de **10%**. Incidența crescută a divorțurilor și impactul semnificativ asupra copilului, mai ales în contextul unei conflictualități

interparentale ridicate, aduc în prim plan divorțul ca fenomen actual, constant și cu efecte negative asupra copiilor României cărora statul trebuie să le ofere sprijin.

În prezent, **sistemul drepturilor și protecției copilului din România este incomplet**, unul din minusuri fiind faptul că neglijează problema divorțurilor sub aspectul sprijinului acordat copilului implicat într-o astfel de situație familială.

Analiza legislației în vigoare evidențiază nevoia existenței unui cadru legal care să ofere soluții pentru refacerea copilului ce trece prin divorțul părinților săi. Se impune completarea cu celeritate a legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor cu dispoziții care **să protejeze copilul cu părinți divorțați** astfel încât șansele sale la o viață normală să nu scadă și integrarea sa socială să nu aibă de suferit.

III. CONSILIEREA PSIHOLAGICĂ ÎN CABINETELE ȘCOLARE PENTRU COPIII CU PĂRINȚI AFLAȚI ÎN DIVORȚ

Toate schimbările ce survin odată cu divorțul sunt dificil de gestionat sau de înțeles în vederea adaptării optime, mai ales pentru copiii implicați. **O astfel de experiență presupune un efort extraordinar de adaptare pentru copil dacă trebuie să-i facă față singur**, motiv pentru care **este nevoie de suportul adulților** din jurul lui pentru a înțelege, a-și reprezenta și integra noua experiență și schimbările survenite.

De cele mai multe ori, copiii nu au parte de suportul părinților, prinși în propriile probleme, dar chiar și atunci când există suport părintesc acesta poate fi insuficient. De aceea prezența specialistului devine în cele mai multe cazuri necesară pentru copil. Pentru susținerea copilului care trece prin divorțul părinților săi **trebuie să existe posibilitatea legală de a beneficia, fără constrângeri financiare, de sprijinul unui psiholog pentru adaptarea la noua situație din viața sa.**

Cadrul legal actual oferă posibilitatea punerii în practică a consilierii psihologice gratuite a copilului care a trecut prin divorțul părinților săi, fără implicații financiare pentru statul român. Așa cum este prevăzut în articolul 83, alin. 1 din Legea nr. 1/2011 a educației naționale **consilierea pe care o avem în vedere se poate face în cabinetele medicale școlare ori în unitățile medicale de stat.**

Este de menționat și faptul că **o astfel de reglementare asigură dreptul copilului de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate pe care o poate atinge și de a beneficia de serviciile medicale și de recuperare necesare pentru asigurarea realizării efective a acestui drept** prevăzute la articolul 46, alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

IV. EDUCAȚIA PARENTALĂ POST-DIVORȚ

Pe de altă parte, însă, un specialist nu este un sprijin suficient în ajutorul acordat copilului cu părinți divorțați dacă aceștia din urmă nu înțeleg ei înșiși situația și trăirile copilului. Acest lucru se poate realiza printr-o **educație parentală adecvată**.

Potrivit **Recomandării nr. 19/2006 a Consiliului de Miniștri a Consiliului Europei** către statele membre, referitoare la politicile care vizează susținerea parentalității pozitive, **parentalitatea trebuie să fie un subiect pe agenda politicilor publice**, iar statele trebuie să ia măsuri pentru asigurarea sprijinului parental și pentru crearea condițiilor necesare dezvoltării *parentalității pozitive*¹. Se recunoaște astfel faptul că *parentalitatea joacă un rol fundamental în societate și în viitorul acesteia*. Educația Parentală a devenit o temă de interes național și în România, în prezent urmărindu-se adoptarea unei **Strategii Naționale de Educație Parentală**².

Ținând cont schimbările aduse de ultimele decenii care au dus la transformarea divorțului dintr-un eveniment familial accidental într-un fenomen constant **este necesar ca educația parentală să cuprindă și educația parentală post-divorț**.

Numărul crescut de divorțuri ce implică copii trage un semnal de alarmă în ceea ce privește **utilitatea cunoașterii elementelor minime de parenting post-divorț** în contextul neînțelegerilor legate de custodie, domiciliu sau program de vizită în vederea:

- rezolvării fondului conflictual,
- sensibilizării părinților în direcția nevoilor specifice copiilor în funcție de vârstă și apartenența de gen,
- prevenirii situațiilor de abuz emoțional asupra minorilor, specifice divorțurilor în general și cu atât mai mult celor vădit conflictuale.

În caz de divorț, adultul încearcă să se adapteze cât de bine posibil realității unui divorț. În schimb, **copiii, în contextul acestei etape, sunt tributari manierei în care adulții semnificativi din viața lor, respectiv mama și tatăl, gestionează situația per ansamblu**, implicit perioada de criză și etapa de reintrare într-o nouă etapă post-separare.

Pentru a face față perioadei post-divorț, **părinții au nevoie de o pregătire prealabilă** care să țină cont și de caracteristile și nevoile copilului în toate etapele sale de dezvoltare.

¹ Educația parentală pozitivă este acea formă de educație care pune accent în primul rând pe nevoile copilului.

² **Proiectul Strategiei naționale de educație parentală 2018-2025** este supus consultării publice în perioada 11 iunie - 10 iulie 2018 și poate fi găsit pe www.edu.ro. Obiectivul general al strategiei este de a-i asigura fiecărui copil un mediu familial adecvat pentru a-și atinge potențialul maxim de dezvoltare și pentru a deveni un adult responsabil

Educația parentală post-divorț este o necesitate și trebuie realizată atât preventiv, la nivel general, cât și aplicat, la nivel individual astfel:

- La nivel de comunități, **aflarea de informații legate de parentingul post-divorț se poate face prin campanii de informare și prevenire** ce pot fi realizate în limita prevederilor bugetului de stat sau ale bugetelor locale și în limita bugetelor de venituri și cheltuieli prevăzute cu această destinație de către Autoritățile administrației publice locale, **prin intermediul serviciilor de asistență socială.**
- În ceea ce privește fiecare caz în parte, **verificarea deținerii de cunoștințe de parenting post-divorț se poate realiza în timpul efectuării anchetei psihosociale** prevăzute la art. 375 alin. (2), respectiv la art. 396 alin. (1) din Noul Cod Civil fiind necesară atât în situația divorțului notarial, cât și în situația divorțului judiciar.

V. CONCLUZII

În condițiile în care în prezent cunoaștem că divorțul este un fenomen în extindere și, de asemenea, deținem atât de multe informații cu privire la efectele psihologice și sufletești pe care divorțul le are asupra copilului, dar și la posibilitatea diminuării sau chiar eliminării acestora în cazul unui suport adecvat **este o datorie a statului să prevină transformarea unui copil trecut printr-o astfel de experiență într-un adult cu probleme de adaptare și integrare socială.**

Atâta timp cât statul are posibilitatea de a preveni și diminua efectele divorțului asupra copiilor prin **oferirea de asistență psihologică în cabinetele școlare sau în unitățile spitalicești și prin crearea de programe și oferirea de informații pentru părinți prin educația parentală post-divorț** este vital pentru viitorul societății românești să completeze cadrul legal actual cu dispoziții care să vină în sprijinul copiilor afectați de divorț asigurând astfel șanse egale pentru toți copiii.

Față de cele arătate mai sus, supunem spre dezbatere și adoptare prezenta propunere legislativă.

Inițiator,
Deputat PSD/Georgian Pop

Rezultatele cautarii - Divorturi dupa durata casatoriei				© 1998 - 2018 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA							
Durata casatoriei Ani	Numar	Fara copii	1 minor	2 copii minori	3 copii minori	4 copii minori	5 minori si peste	Total copii afectati de divort			
Anul 1990	32,966	14,875	10,932	5,375	1,228	430	125	27,711			
Anul 1991	37,031	17,289	11,858	5,876	1,369	477	158	30,415			
Anul 1992	29,290	13,566	9,737	4,648	925	282	130	23,586			
Anul 1993	31,193	16,312	9,701	4,100	740	247	93	21,574			
Anul 1994	39,663	17,172	14,672	6,089	1,220	373	137	32,687			
Anul 1995	34,906	16,031	12,561	4,922	938	315	139	27,174			
Anul 1996	35,586	16,808	12,653	4,802	939	275	109	26,719			
Anul 1997	34,752	15,826	12,945	4,639	915	299	128	26,804			
Anul 1998	39,985	18,614	14,518	5,351	1,062	317	123	30,289			
Anul 1999	34,408	16,903	12,285	4,200	713	222	85	24,137			
Anul 2000	30,725	15,778	10,638	3,472	574	198	65	20,421			
Anul 2001	31,135	15,358	11,322	3,662	558	172	63	21,323			
Anul 2002	31,790	15,487	11,578	3,840	617	192	76	22,257			
Anul 2003	33,073	16,270	12,053	3,960	573	150	67	22,627			
Anul 2004	35,225	16,830	13,313	4,191	630	186	75	24,704			
Anul 2005	33,193	16,485	12,249	3,725	517	136	81	22,199			
Anul 2006	32,672	16,558	11,878	3,544	481	146	65	21,318			
Anul 2007	36,308	18,929	12,825	3,851	524	122	57	22,872			
Anul 2008	35,685	18,910	12,166	3,881	539	124	65	22,366			
Anul 2009	32,341	17,410	10,616	3,653	473	120	69	20,166			
Anul 2010	32,632	16,922	11,299	3,727	496	123	65	21,058			
Anul 2011	35,780	19,626	11,591	3,865	500	129	69	21,682			
Anul 2012	31,324	17,322	9,895	3,484	445	114	64	18,974			
Anul 2013	28,507	15,913	8,872	3,206	384	91	41	17,005			
Anul 2014	27,188	16,035	7,809	2,866	347	83	48	15,154			
Anul 2015	31,527	18,106	9,183	3,628	418	130	62	18,523			

Anul 2016	30,497	17,726	8,690	3,477	470	95	39	17,629			
		50.37%	34.23%	12.46%	2.07%	0.62%	0.26%				
Total 1990-2016 (26 ani)	899,382	453,061	307,839	112,034	18,595	5,548	2,298	603,745			
Medie anuala	34,592	17,425	11,840	4,309	715	213	88				